

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-394-4-57>

Доценко Дмитро, аспірант кафедри живопису та композиції НАОМА (науковий керівник: кандидат філософських наук, старший викладач кафедри ТІМ НАОМА Л. І. Березницька)

Сучасні актуальні практики інсталяції та артоб'єкта в проєкті Жанни Кадирової «Траєкторії польотів»

Ключові слова: *Жанна Кадирова, сучасне мистецтво, актуальні практики, інсталяція, арт об'єкт, Р. Е. П.*

Dmytro Dotsenko, PhD Student, NAFAA (academic mentor: Candidate of Philosophy Science, Senior Lecturer Liudmyla Bereznitska)

Contemporary relevant practices of installation and art object in the “Flying trajectories” project by Zhanna Kadyrova

Abstract. The purpose of the report is to reveal and emphasize the main features of the recent large-scale personal project “Flying Trajectories” by one of the most prominent young Ukrainian artists Zhanna Kadyrova. The author highlights the original method of using non-standard materials and medias to achieve a new way of visual communication with the audience.

Key words: *Zhanna Kadyrova, contemporary art, actual practices, installation, art object, R. E. P.*

Жанна Кадирова – представниця молодії, проте вже добре відомії та визнанії генерації митців з групи Р. Е. П. (Революційний Експериментальний Простір). На відміну від попередніх існуючих сучасних українських художніх об'єднань «Паризька комуна» та «Нова хвиля», а також «Живописного заповідника», для групи Р. Е. П. «визначальною є їхня соціальна активність, що знаходить вираження у критичному мистецькому та інтелектуальному дискурсі. Вони використовують відео, інсталяції та перформанси для роздумів про український соціо-культурний і політичний контекст».

Персональний проєкт художниці «Траєкторії польотів» у Pinchuck Art Center об'єднує в собі різнопланові роботи виконані авторкою з 2009 по 2023 рр. Проєкт поділяється на зони або простори, кожен з яких розповідає про важливі сторінки розвитку України та тими викликами, з якими наша країна зіштовхувалася від початку нової незалежної історії України і дотепер. У проєкті, за виключенням серії невеличких графічних аркушів, відсутні твори виконані у традиційних образотворчих техніках, як-то живопис чи скульптура, принаймні в традиційному сенсі їх сприйняття. Авторка створює великі та надзвичайно важкі за фізичною вагою «картини» виконані за допомогою битого кольорового

та білого кахлю і цементуючих речовин, також ми можемо побачити тут «картини», що по суті є шматками реального асфальтного покриття, в яке влучили російські снаряди, що були вирізані у формі квадрата та зафіксовані на стіні виставкової зали. В іншій залі ми можемо побачити серію робіт «Безпечна війна» (2023), що представляє собою шматки металевих покриттів, посічених кулями та шрапнеллю в ході бойових дій та оформлені у великі прості геометричні об'єми куба та піраміди й пофарбовані у білий колір. Поруч ми можемо побачити відео роботу «російська ракета» (2022–2023), що є змонтованим відео-колажем, в якому силует російської крилатої ракети пролітає крізь мирні й безпечні пейзажі європейських країн, які художниця спостерігала у вікно автобуса, переміщуючись по Європі.

Загалом проєкт яскраво демонструє широкий спектр виражальних засобів, притаманних саме мистецтву постмодернізму, більш масштабно залучаючи глядача до виставкового простору й викликаючи новий ряд буквально тактильного відчуття від контакту з об'єктами у безпосередній близькості. Деякі об'єкти видаються надзвичайно знайомими глядачеві, оскільки виконані з матеріалів та елементів предметів, що ми спостерігаємо в повсякденному житті. Цьому ефекту сприяє і використання сучасних мистецьких практик редімейду, відеоарту, інсталяції, арт об'єкту тощо, і використання нетрадиційних матеріалів, або звичних матеріалів таких як камінь, що отримує абсолютно неочікуване звучання у новому контексті: він використовується авторкою для створення арт об'єкту у вигляді білої паляниці, нарізаної рівними скибками. Кожний незвичний тип форми паюру активує різні рецептори сприйняття: тактильні, об'ємно-просторові або світлові тощо. Все це підсилює ефект свіжості та неочікуваності, нестандартності у трактуванні теми, особливо у глядача, що не звик до подібних форм висловлення і очікує від художньої експозиції виставки живописних картин у рамах на стіні.

